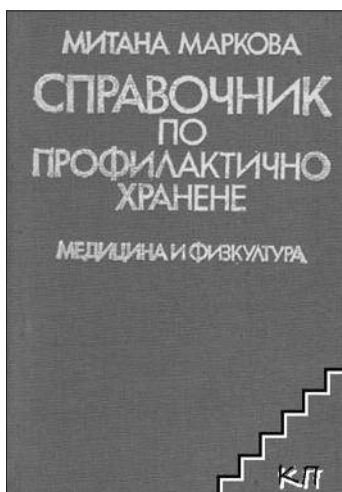

ДА СИ СПОМНИМ ЗА Д-Р МИТАНА ДИМИТРОВА МАРКОВА – 95 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО Й

Р. Еникова

Родена на 10 януари 1923 г., д-р Митана Димитрова Маркова принадлежи към плеядата забележителни български учени в областта на храненето и диететиката, с подчертан профил в профилактичните аспекти на тази важна научна област. Завършва медицина през 1950 година. Професионалният ѝ път започва от НИСХИ, преминава през Научния институт по хранене в състава на Центъра по хигиена и Медицинска академия, като ръководи отдела „Хигиена на храненето“. Заема възлови длъжности и отговорности като заместник-директор на Института по хранене (1974-1975 и 1979-1980), републикански специалист по хранене, експерт на СЗО по хигиена на храненето и други, като работи в тясно сътрудничество със съответния отдел на МНЗ и цялата републиканска здравно-профилактична мрежа през тези години. Специализира в Москва, в Института по хранене към АМН на СССР (1957), в Прага (1958 г.), в Париж (1971-1972 г.). Сред написаните от нея над 180 статии, студии и ръководства се открояват книгите ѝ по възлови проблеми на храненето като например: „Наръчник по храненето“, „Храненето на възрастните и старите хора“, „Храненето на ученика“, „Справочник по профилактично хранене“ и др.

Научните, но и практическите ѝ приноси са по проблемите на здравословното (рационално) хранене на различни възрастови групи от населението – деца, подрастващи, хората в напреднала възраст. Полага основите и подробно разработва предпазно-професионалното хранене за различни категории работници, при разнообразни условия на труд и производствени вредности, внедрява съответните профилактични диети, които и до днес

На 24 юли 1790 г. в Югозападна Франция, в гасконския град Барботан, жителите стават свидетели на ужасяващо и странно явление: от небето започват да ваят камъни. Събитието е толкова шокиращо, че местните власти го записват в архива на града и пращат съобщение до френската академия на науките.

Учените са възмутени. Знаменитият френски химик Клод Бертоле пише: „Колко печално, че цяло кметство внася в протоколите народни приказки, смятайки ги за действително видение. Няма физическа причина, нито има разумен начин такова явление да бъде обяснено“.

„Гасконците винаги са били големи фантазори и самохвалци“, заявяват учените и съветват местните власти да не реагират на подобни суевория.

не са загубили актуалност. Ръководи и подготвя голям екип от специалисти в областта на храненето, като в научната дейност залага на разнообразни експериментално-медицински изследвания в областта на оценката на биологичната стойност на конвенционални и неконвенционални храни, циркадните биоритми в метаболизма на основните хранителни вещества и други оригинални неразработени проблеми на храненето. Забележителна е експертната ѝ дейност във всички тези области. Съществен е приносът ѝ към създаването на системна нормативна база в областта на храненето, респ. общественото здраве. Интересен факт от хрониката на разработките ѝ е ръководената от нея здравно-профилактична оценка на оригиналните български, главно лиофилизирани храни, изпратени в Космоса при полета на първия български космонавт Георги Иванов.

Майка е на трима синове – достойни граждани и специалисти.

Да си спомним за д-р Митана Маркова, оставила ярък пример на поколението съвременни наши учени в областта на храненето и диететиката за организираната и резултатна научна, но и приложна, нормативна, експертна и други дейности като учен и преподавател.

Какво се е случило в действителност?

Лавоазие, изгърсва знаменитата си фраза - на небето няма камъни, затова и те няма как да падат от него. Едва през 1803 г., когато на град Егле се изсипва метеоритен дъжд, и доказателствата, че учените са сгрешили, са твърде явни, академичите са принудени да се съгласят, „че от небето все пак могат да ваят камъни“.

Чак до края на 18 в. учените не вярват във възможността върху Земята да падат метеорити от Космоса. Едва през 1803 г., когато на град Егле се изсипва метеоритен дъжд, и доказателствата, че учените са сгрешили, са твърде явни, академичите са принудени да се съгласят, „че от небето все пак могат да ваят камъни“.